

www.parohiaserbanvoda.ro

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUHARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

DUMINICA A 4-A DIN POST (a Sf. Cuv. Ioan Scărarul)

ODOVANIA PRAZNICULUI BUNEI
VESTIRI; SOBORUL SF. ARHANGHEL
GAVRIIL; SF. MC. MONTANUS
PREOTUL ȘI SOȚIA SA, MAXIMA;
SFINȚII 26 DE MUCENICI
DIN GOȚIA/DACIA

Duminica aceasta, a 4-a, a Sfântului și Marelui Post al Sfințelor Paști, se face pomenire de două momente deosebite, unul din activitatea Mântuitorului Hristos, iar celălalt moment ne aduce în față un chip luminat al unui Sfânt Părinte al Bisericii, devenit model pe calea apropiării noastre de Dumnezeu și dobândirii desăvârșirii.

SCARA VIRTUȚILOR

Astfel, prin pericopa evanghelică de la Marcu, cap. 9, 17-32, ni se istorisește minunea vindecării unui tânăr demonizat, adus de un tată îndurerat întâi în fața Ucenicilor și apoi a Mântuitorului Hristos, Care cu puterea Sa dumnezeiască l-a vindecat de boală, scoțând demonul din el.

Iisus constată că atât tatăl tânărului bolnav, cât și Apostolii care au încercat să-l scoată pe demon, dar nu au putut, aveau puțină credință în fața lucrării înrobitoare și destructive a duhurilor rele. De aceea și subliniază Mântuitorul pentru ei și pentru noi, cei de astăzi, că în lupta cu duhurile cele rele se cere credință puternică, dar și post și rugăciune, care sunt două arme puternice pentru a alunga pe cel rău din viața noastră.

Tot astăzi, pomenim pe Sfântul Ioan Scărarul sau Sinaitul († 649 d.Hr.), un mare dascăl al rugăciunii, al smereniei, al nevoițelor și al postului, care prin lucrarea sa „Scara Raiului” a dat spiritualității ortodoxe un adevărat îndreptar duhovnicesc de ridicare a omului spre Dumnezeu, pe scara unui urcuș, prin lepădarea de patimi și agonisirea virtuților.

Cele 30 de trepte ale acestei lucrări (înțelese după anii Mântuitorului Hristos când a început propovăduirea Sa) au jalonat drumul spre sfințenie al celor care și-au închinat viața urmării lui Hristos prin smerenie, ascultare, lepădare de lume și multe nevoițe.

Date despre viața și lucrarea Sfântul Ioan Scărarul (pomenit în această duminică, dar și pe 30 martie) aflăm în primul rând de la Sfântul Daniil de la Mănăstirea Rait din Muntele Sinai, aflată aproape de Mănăstirea Sf. Ecaterina. Acest loc are o importanță biblică extraordinară pentru că acolo, pe Muntele Sinai, Moise a vorbit cu Dumnezeu în Rugul Aprins, care ardea și nu se mistuia, iar pe vârful muntelui, Moise, la întoarcerea din robia Egiptului cu poporul lui Israel, a primit Tablele Legii.

Sfânta Elena, și mai târziu Împăratul Iustinian, au ridicat o mănăstire, care există și astăzi, unde sunt așezate sfintele moaște ale Sfintei Ecaterina. Aici a viețuit Sfântul Ioan Scărarul. Palestinian de neam, încă de la 16 ani intră în Mănăstire și cunoaște viața aspră a monahilor de acolo. După o ucenicie de 20 de ani lângă bătrânul

Martirie, se retrage pentru nevoițe mai mari, pe o Vale a Muntelui Sinai, în pustiu Thola.

Vreme de 40 de ani viețuiește în puscinie, ajungând la mari înălțimi duhovnicești, dobândind vederea luminii dumnezeiești celei necreate, darul lacrimilor, al neîncetatei rugăciuni și al contemplației. Mai târziu, soborul Mănăstirii Sf. Ecaterina îl alege egumen, ascultare asumată de Sfântul Ioan, spre luminarea și mântuirea monahilor încredințați lui, până la trecerea sa la Domnul, bătrân de 80 ani.

Lucrarea Sfântului Ioan „Scara Raiului” a scris-o în ani de maturitate duhovnicească la rugămintea Starețului Ioan de la Mănăstirea Rait, ca fiind un îndreptar pentru monahi, dar și pentru mireni, în efortul de a se lepăda de patimi și de a agonisi virtuțile care ne apropie de Dumnezeu și ne deschid ușa Raiului.

Întreaga nevoiță este înfățișată de către Sfântul Ioan ca o scară, pe care sunt chemați să o urce de la pământ la cer, treaptă cu treaptă, toți cei care râvnesc să dobândească asemănarea prin har cu Dumnezeu. Această cale nu este ușoară: se începe cu despățimirea,

adică prin lepădarea de patimi, păcate și răutăți, prin dezlipirea de cele vremelnice ale lumii, continuând cu rugăciunea, smerenia, iertarea, bunătatea, curăția, smerita cugetare, tăcerea și alte trepte ajungând la iluminare, nevoitorul primindharul cel dumnezeiesc și înțelegerea cea duhovnicească a lucrurilor, prin care

ajunge apoi la al treilea nivel al desăvârșirii, unindu-se în har cu Dumnezeu, Care este dragoste și așteaptă pe fiecare nevoitor la capătul de sus al scării ca să-l încununeze cu slava cea netrecătoare a Împărăției Sale.

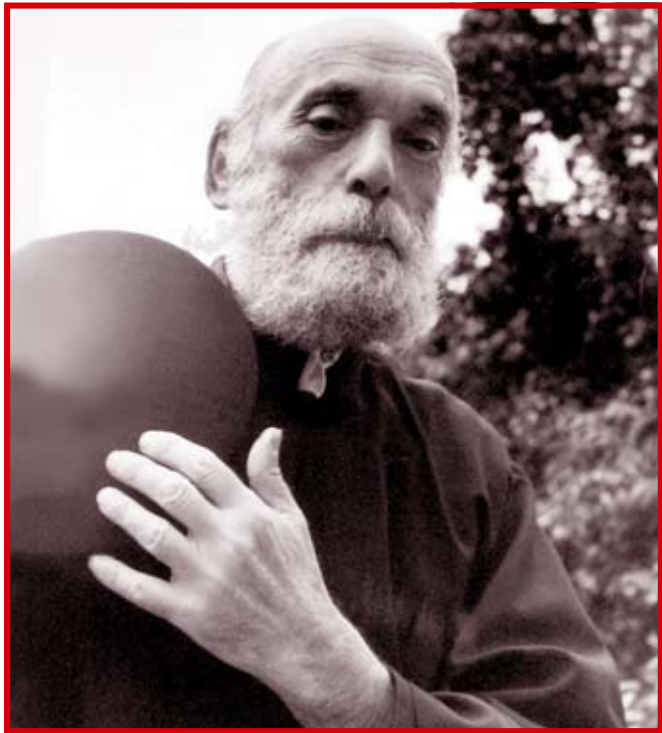
Astăzi, în climatul de deșert spiritual în care trăiește omul contemporan,

opera Sfântului Ioan Sinaitul, „Scara Raiului”, rămâne o oază de apă vie și de lumină dumnezeiască, o călăuză duhovnicească în urcușul nostru spre dobândirea asemănării prin har cu Dumnezeu, Creatorul și Mântuitorul vieții noastre. Amin! ❀

Părintele Eugen Moraru

PĂRINTELE NICOLAE STEINHARDT

Un „fericit” al închisorilor comuniste

Nicu-Aureliu Steinhardt se naște la 29 iulie 1912 în localitatea Pantelimon, lângă București. A fost scriitor, critic literar, eseist, jurist (doctor în drept constituțional) și publicist român

Personalitate complexă, de o erudiție remarcabilă, ajunge în 1960 în închisorile comuniste. Deși evreu, este condamnat în procesul lotului Noica-Pillat, al intelectualilor mistico-legionari. La sfârșitul anului 1959, la 31 decembrie, Securitatea îi cere să fie martor al acușării în procesul respectiv, iar după ce refuză, la 4 ianuarie 1960, este arestat și condamnat la 12 ani de muncă silnică, 7 ani degradare civică și confiscarea totală a averii personale, pentru „crimă de uneltire împotriva orânduirii sociale a statului”.

A fost întemnițat la Jilava, Gherla, Aiud. Primește botezul creștin în anul 1960, la Jilava, de la părintele Mina Dobzeu. După eliberare va scrie „Jurnalul fericirii”, o operă unică în literatura română, căci din închisoare va ieși alt om: un creștin luminat. Hristos va fi cel care i-a mângâiat anii grei de temniță.

iar în paralel își intensifică activitatea literară dar și preocupările legate de viața mănăstirească (participarea la slujbă, povățuirea pelerinilor și elaborarea predicilor).

Pentru Nicu Aureliu-Steinhardt, Rohia a însemnat locul găsirii liniștii și al odihnei, al izbăvirii și al mângâierii. Locul cel mult căutat și unde a fost primit fără nici o rezervă. Mănăstirea l-a ocrotit, i-a devenit scut și pavază împotriva celor care l-au hăituit timp de 30 de ani. Dacă din anul 1959 și până în 1989, timp de 30 de ani, 200 de ofițeri de Securitate l-au urmărit pe părintele Nicolae și 70 de oameni au dat informații despre dânsul, părinții mănăstirii nu l-au trădat niciodată.

A trecut la cele veșnice la 29 martie 1989 în spitalul din Baia Mare, la înmormântarea sa, riguros supravegheată de securitate, strângându-se totuși cei mai buni prieteni alături de care a suferit nedreptățile regimului.

„Jurnalul fericirii” reprezintă, după propria-i mărturie, testamentul lui literar. Redactat la începutul anilor 1970, această primă variantă - circa 570 de pagini dactilografiate - este încredințată prietenului

„Hristos nu s-a urcat întâmplător pe cruce: curajul îndurării unor suferințe cumplite a fost singura cale prin care a putut arăta că s-a făcut om cu adevărat, în întregime; prin care și-a putut dovedi buna-credință.” Părintele Nicolae Steinhardt

În anul 1980, este primit în mănăstirea Rohia de către ÎPS Iustinian Chira, cel care îl va lua sub aripa sa ocrotitoare, și de părintele Serafim Man, starețul mănăstirii Rohia. Este călugărit la 16 august 1980 de către ÎPS Teofil Herineanu, Arhiepiscopul Clujului. La mănăstire va îndeplini în principal ascultarea de bibliotecar, punând în ordine cele peste 23.000 de volume ale mănăstirii,

său ce fusese închis ca și el, poetul Ion Caraion, care o duce la Securitate în 1972. Lucrarea îi va fi restituită în anul 1975, după numeroase intervenții pe lângă Uniunea Scriitorilor. Între timp, autorul finalizează a doua variantă, mai amplă, de 760 pagini dactilografiate. Jurnalul fericirii este confiscat a doua oară în 1984. Redactând în tot acest timp mai multe versiuni, acestea au fost scoase pe ascuns din țară, două dintre ele ajungând în posesia Monicăi Lovinescu și a lui Virgil Ierunca, la Paris. Cartea circulase în samizdat printre intelectualii epocii. Monica Lovinescu o difuzează în serial la microfonul postului de radio Europa Liberă între anii 1988 și 1989.

Cea mai importantă parte a operei sale nu a putut fi publicată în timpul vieții sale și a apărut postum datorită conjuncturii politice favorabile create de evenimentele din decembrie 1989. Apariții postume: „Jurnalul fericirii” (1991), „Monologul polifonic” (1991), „Dăruind vei dobândi” (1992), „Nicolae Steinhardt. Monahul de la Rohia răspunde la 365 de întrebări incomode adresate de Zaharia Sângiorzan” (1992 și 1998), „Primejdia mărturisirii” (1993) și „Drumul către iubire” (1999).

Călugărul Nicolae de la Rohia a avut foarte multe calități. Din opera și viața sa transpar în mod excepțional curajul și libertatea. Aceste două idei străbat ca un fir roșu întreaga sa operă. Curajul este trăsătura principală a lui Nicolae Steinhardt din copilărie și până în clipa morții. A dovedit curaj deplin și în fața morții, așa precum au dat dovadă sfinții, mucenicii și mărturisitorii lui Hristos, trăind bucuria întâlnirii cu Cel ce ne-a dat pilda de netăgăduit a curajului în fața morții. Monahul Nicolae rămâne astfel unul dintre cei mai mari mărturisitori ai lui Hristos din secolul trecut. Curajul dovedit l-a transmis și celor cu care a intrat în contact, fie persoane, fie instituții. ❀

SCARA DUMNEZEIESCULUI URCUȘ ÎN PREOCUPĂRILE SFÂNTULUI PAISIE DE LA NEAMȚ

Sf. Ioan s-a născut în jurul anului 579 și a adormit întru Domnul în anul 649. A intrat în Măn. Sf. Ecaterina din muntele Sinai la vârsta de 16 ani. Dobândise o pregătire solidă în toate științele acelei vremi, de aici și numele de Scolasticul, educația însușită indicând proveniența sa dintr-o familie înstărită. Vreme de 19 ani, în mănăstire l-a avut ca povățuitor pe Cuv. Martirie. După moartea acestuia, Sf. Ioan s-a retras într-un loc izolat, numit Thola, la 5 mile de mănăstire, unde a viețuit în isihie ca sihastru vreme de 40 de ani. Spre sfârșitul vieții a fost rugat de monahi să primească a fi egumen al Măn. Sinai. În timpul cât conducea pe monahi pe calea desăvârșirii, a alcătuit scrierea „Scara”, la rugămintea egumenului Ioan al Măn. Rait, aflată la 60 de mile de Măn. Sinai. „Scara dumnezeiescului urcuș” este alcătuită din 30 de Trepte (capitole) și se află și în volumul IX din Filocalia românească.

Importanța „Scării” în spiritualitatea creștină este arătată și de popularitatea acesteia în rândul credincioșilor, în Răsărit, căci nici o altă carte nu a fost atât de mult copiată și tradusă, cu excepția Sfintei Scripturi și a cărților de cult. Ea a fost lectura obișnuită de la trapeză sau din chiliile monahilor, dar fragmente din ea au fost introduse în cult, citindu-se la slujbe, îndeosebi în Postul Mare.

Influența „Scării” asupra spiritualității isihaste este evidentă. Scrierile isihaste folosesc „Scara” nu doar vorbind despre rugăciune (Cuvântul al 28-lea al Scării), ci preiau de la autorul acesteia o serie de concepte și termeni plămădiți de Sf. Ioan, vorbind despre liniștire, pocăință, lacrimi etc. Călugărul, în smerenie și pocăință, Îl caută pe Dumnezeu cu lacrimi pentru a trăi în și pentru Dumnezeu. Aceasta este, practic, concluzia „Scării” Sf. Ioan, chintesență a literaturii duhovnicești răsăritene.

Importanța „Scării” în viața Cuv. Paisie de la Neamț

Încă de la începutul viețuirii sale ca frate la Măn. Liubeci, de pe malul Niprului, Cuv. Paisie primește de la egumen „Scara” pentru a o citi cu luare aminte. Cartea a plăcut așa de mult Sf. Paisie încât el se hotărî ca pe timpul nopții să o copieze pentru sine. Așa se face că la plecarea sa din mănăstire izbutise să scrie mai mult de jumătate din lucrare.

Sf. Cuv. Ioan Scărarul, numit și Sinaitul sau Scolasticul, a fost un cuvios monah care a trăit în secolele VI-VII (579-649) la mănăstirea de pe muntele Sinai, al cărei egumen a și fost. Important Părinte duhovnicesc al Răsăritului, a lăsat posterității cunoscuta lucrare de spiritualitate „Scara dumnezeiescului urcuș” sau „Scara Raiului” (sau Leastvița - după termenul slavonesc). Pomenirea sa se face la 30 martie și în a 4-a Duminică din Postul Mare

Ca stareț al Măn. Dragomirna, Secu și Neamț, Sf. Paisie introdusese ca regulă citirea din „Scara”, mai ales în serile Postului Crăciunului, fraților adunați în trapeza mănăstirii. Apoi, starețul Paisie le tâlcuia cele citite. De asemenea, „Scara” era recomandată, într-o scurtă listă de scrieri patristice ale unor părinți dascăli ai isihasmului, de către Sf. Paisie tuturor călugărilor care voiesc să se îndeletnicească cu rugăciunea minții.

Nevoința Sf. Paisie de copiere a acestei scrieri fundamentale pentru viața duhovnicească a tuturor creștinilor este continuată prin traducere „Scării” în limbile română și slavonă. Însuși Sf. Paisie s-a ostenit pentru a da o nouă traducere Leastviței și nu doar ucenicul său, ieromonahul Macarie, care va da un text în 1782, după traducerea Sf. Paisie. Într-o scrisoare adresată unui ucenic notează: „Și am tradus din nou cărțile acestor sfinți: a Sf. Antonie cel Mare, a Sf. Ioan Scărarul (...)”

Prima traducere în limba română a „Scării”, făcută după un text grecesc, comparat cu anumite manuscrise slavone, a fost cea realizată de Mitropolitul Varlaam (1580-1657), pe când acesta era călugăr la Măn. Secu, în primii ani ai veacului al XVII-lea, înainte de 1618.

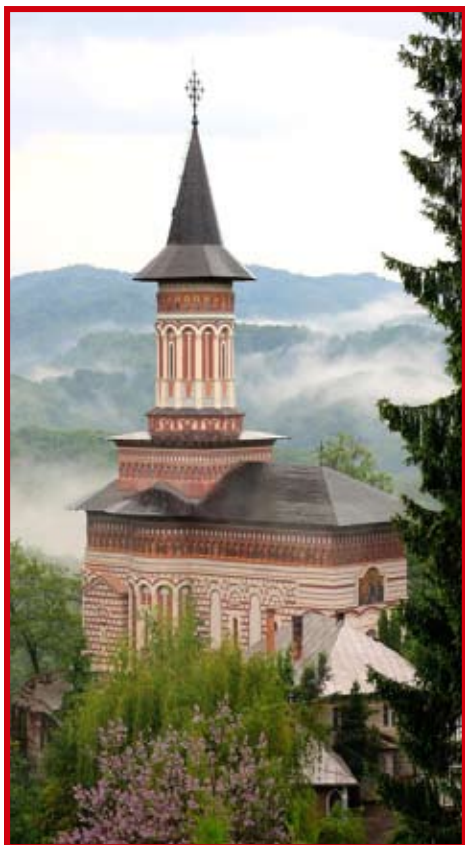
Unul din biografii cei mai însemnați ai Sf. Paisie Velickovski a fost, în secolul trecut, protos. Serghie Cefterikov. Acesta îl citează pe profesorul A.I. Iațimirschi care confirma că din o mie de manuscrise care se păstrau în biblioteca Măn. Neamț, scrise în mai multe limbi, „276 de manuscrise sunt de pe vremea starețului Paisie și mai bine de patruzeci din ele sunt scrise de mâna starețului”, printre care și „Scara” Sf. Ioan.

Toate cuvintele duhovnicești și scrisorile Sf. Cuv. Paisie citează abundent din „Scara” Sf. Ioan, arătând astfel importanța acestei scrieri patristice în spiritualitatea isihastă, scriere pe care Cuv. Paisie s-a străduit să o traducă după textele grecești din Athos.

Scara în Postul Mare

Părintele Dinu ne lămurește folosul învățăturilor Sf. Ioan Scărarul în timpul acestui Post: «Sf. Ioan Scărarul este acela care în secolul al VI-lea adună în minunata sa lucrare „Scara” o sinteză de spiritualitate ortodoxă, lăsând Bisericii o normă duhovnicească atât pentru călugări, cât și pentru mireni. Din lucrarea „Scara”, învățăm că prin smerenie și iubire putem ajunge în Împărăția lui Dumnezeu. Iar la vârful Scării ne așteaptă El, așa cum i-a așteptat pe marii sfinți ai Bisericii pe care i-a așezat în Raiul gândit de Dumnezeu și lăsat nouă de la întemeierea lumii. Lucrarea Sf. Ioan Scărarul face parte din cultura română, fiind tradusă din cele mai vechi timpuri și dă spiritualității ortodoxe românești o frumusețe aparte.

Mai sunt trei săptămâni până la Paști. Ne învață Sf. Cuv. Ioan Scărarul ca în perioada rămasă să lucrăm duhovnicește pe această scară a virtuților. Să ne mărturisim păcatele, să căutăm să înlocuim patimile cu virtuți, să îmbrăcăm haina smereniei și să nu uităm niciodată că Dumnezeu este iubire: „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.” (Ioan 3, 16) și că nu ne putem apropia de El decât prin iubire.» ❀

DĂRUIND VEI DOBÂNDI

A fi creștin, e bine să nu pierdem din vedere realitatea aceasta, e o fericire, o taină dulce, un minunat secret. Să știi că Iisus e Fiul lui Dumnezeu și al Omului, statornicul nostru însoțitor, că Îl putem oricând chema, ne ruga, ne încredința Lui, a-L avea drept exemplu, a simți că față de El suntem răspunzători de cele ce facem ori nu facem, că nu-L putem trăda și batjocori prin faptele noastre rele fără a ne rușina în adâncul sinei noastre, că nu suntem singuri și părăsiți la bunul plac al determinismului sau hazardului – ce fericire mai acută poate fi în clipele de restriște, descumpănire, ispite și frustrare, ori de liniște și bucurie?

filosofiei, iar lumea de rând s-a convins că are nevoie de acest ocol pentru a nu se preface în țarc de animale, ori în casă de nebuni.

Puritatea absolută, absolută, da, o admitem. Dar virtutea (care-i înfrânare, deci presupune dorința păcătoasă) ne indispune.

Și totuși G. B. Shaw recunoaște că virtutea, fiind obținută prin luptă, e superioară. Lui Dostoievski i se datorează o viziune ce pare definitiv explicativă: am fost în paradis, în lumea inocenței; am căzut, ne-a murdărit păcatul; prin mântuire ieșim din mocirlă și ne îndreptăm iar spre inocență; de data asta însă va fi o inocență meritorie căci va păstra, îngrozită, amintirea răului și va fi afirmarea conștientă a binelui, o trăire, nu o simplă stare. **Așa se înțelege de ce omul va fi socotit deasupra îngerilor.**

❖ De vreme ce facem parte ca mădulare din corpul mistic al Domnului Hristos, de vreme ce, întotdeauna, duhul precumpănește litera, de vreme ce niciun text biblic nu poate fi interpretat desprins de conținutul Scripturii întregi, de vreme ce legea supremă e dragostea, de vreme ce trebuie să fim oameni, iar nu copii la minte, de vreme ce împărățiile lumii acesteia nu sunt decât deșertăciune și aparțin diavolului (Luca 4, 6), înseamnă că **ori de câte ori dreptul natural intră în conflict cu legile și regulamentele lumești și mai ales când legile și regulamentele emană de la un pseudo-Cezar care de fapt e însuși Mamona ori de la slujitorii lui, când sfidează în mod vădit morala naturală, textul de la Romani 13, 1-2**

trebuie aplicat cu înțelepciune și măsură. El în orice caz nu poate voi a spune că suntem datori a executa orbește și negliobește ordine potrivnice bunului simț și poruncilor divine. Romani 13 nu poate acoperi lașitatea și nu scutește de îndatorirea de a judeca și cumpăni ce facem.

❖ De ce îi este omului de astăzi foame? De iubire și de sens.

❖ În mica celulă de la Zarcă, singur, îngenunchez și fac un bilanț. Am intrat în închisoare orb (cu vagi străfulgerări de lumină, dar nu asupra realității, ci interioare, străfulgerări autogene ale beznei, care despică întunericul fără a-l risipi) și ies cu ochii deschiși; am intrat răsfățat, răzgâiat, ies vindecat de fa-soane, nazuri, ifose; am intrat nemulțumit, ies cunoscând fericirea; am intrat nervos, supărăcios, sensibil la fleacuri, ies nepăsător; soarele și viața îmi spuneau puțin, acum știu să gust felioara de pâine cât de mică; ies admirând mai presus de orice curajul, demnitatea, onoarea, eroismul; ies împăcat: cu cei cărora le-am greșit, cu prietenii și dușmanii mei, ba și cu mine însumi.

Stau deci în genunchi și mulțumesc lui Hristos Dumnezeu și-I făgăduiesc să fac tot ce voi putea spre a mă purta de-acum încolo ca un domn rece în fața tuturor adversităților, piedicilor, zădăririlor; numai vesel, mereu recunoscător pentru orice bucurie, orice vorbuliță bună care nu va fi blestem sau înjurătură; și voiesc mai bine moartea decât să fac păcate strigătoare la Cer. (Nicolae Steinhardt – Jurnalul fericirii; Dăruind vei dobândi)

PROGRAMUL BISERICII ȘERBAN VODĂ ÎN PERIOADA 26 MARTIE - 2 APRILIE 2023

ZIUA	ORA	SLUJBE/activități
Duminică 26.03	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 4-a din Post (a Sf. Cuv. Ioan Scărarul) - Utrenia, Sf. Liturghie
Miercuri 29.03	07 ³⁰ -09 ³⁰ 18 ⁰⁰ -21 ⁰⁰	Liturghia Darurilor mai înainte sfințite Denia Canonului Mare
Vineri 31.03	07 ³⁰ -09 ³⁰ 18 ⁰⁰ -20 ⁰⁰	Liturghia Darurilor mai înainte sfințite Denia Acatistului Bunei Vestiri
Sâmbătă 1.04	07 ⁰⁰ - 09 ³⁰	Sfânta Liturghie, Parastas cu pomenirea celor adormiți (Citirea sărindarelor)
Duminică 2.04	08 ⁰⁰ -12 ⁰⁰	Duminica a 5-a din Post (a Cuvioasei Maria Egipteanca) Utrenia, Sf. Liturghie

CONTRIBUȚIA ENORIAȘILOR PAROHIEI „ȘERBAN VODĂ” PENTRU ANUL 2023 ESTE DE 100 LEI